

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2015 -09- 07	
Dnr	Rnr

KS 20150925

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-09-07

Kommunstyrelsens kontor

Kommunstyrelsen

Remissvar Södertörns brandförsvarsförbunds handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor 2016- 2019

Dnr: 2015/43

Sammanfattning av ärendet

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska kommuner ha ett handlingsprogram för detta. Södertörns brandförsvarsförbund, där Södertälje kommun är en av tio medlemskommuner, svarar för att ett gemensamt handlingsprogram upprättas för skydd mot olyckor gällande förebyggande verksamhet samt räddningstjänst. Södertälje kommun har fått möjligheten att ge ett remissvar gällande förslaget till handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor 2016-2019.

Kommunstyrelsens kontor har utarbetat ett förslag till yttrande som kommunstyrelsen föreslås anta.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2015-09-07.

Förslag till yttrande.

Södertörns brandförsvarsförbunds handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor 2016-2019 .

Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen antar kommunstyrelsens kontors förslag till yttrande att utgöra Södertälje kommuns remissvar.

Martin Andrae

Stadsdirektör

Per Tegel

Säkerhetschef

Handläggare: Kristin Waara
Säkerhetssamordnare
Säkerhetsavdelningen
Telefon (direkt): 08-523 024 77
E-post: Kristin.waara@sodertalje.se

YTTRANDE

2015-09-07

Kommunstyrelsens kontor

Södertörns brandförsvarsförbund

Box 563

136 25 Haninge

Yttrande över Södertörns brandförsvarsförbunds handlingsprogram

Dnr: 2015/43

Vid genomgång av handlingsprogrammet har fokus varit att lyfta fram de områden vi anser bör utvecklas. Generellt anser vi att underlaget till handlingsprogrammet bör grunda sig på en mer övergripande riskanalys inom olika områden än att endast grunda sig på den riskanalys som är gjord i hela förbundets upptagningsområde. Vi anser att man bör tänka bredare kring riskerna i Södertälje kommun och ta med annat än enbart det som bygger på förbundets egen statistik.

Södertörns brandförsvarsförbund har i vissa avsnitt i handlingsprogrammet exemplifierat vilka förebyggande insatser som kommer att utföras under 2016-2019. I stora delar av handlingsprogrammet finns dock inga exempel. Södertälje kommun anser därför att Södertörns brandförsvarsförbund ska välja att lyfta exempel på förebyggande insatser och mål kontinuerligt i hela handlingsprogrammet eftersom det bidrar till en ökad förståelse.

I kapitlet som handlar om Sevesoanläggningar och farlig verksamhet ser vi gärna att de Sevesoanläggningar som finns även benämns för att på så sätt få en ökad läsbarhet och förståelse. Avsnittet om hamnområden behöver kompletteras med hur Södertörns brandförsvarsförbund arbetar förebyggande och operativt i områdena.

Södertälje kommun anser att det förebyggande och operativa arbetet som rör olyckor och tillbud i närheten av vattentäkter ska beskrivas i handlingsprogrammet då en olycka i samband med en vattentäkt kan få stora konsekvenser för samhället.

Under kapitlet som handlar om framtida risker och rubriken ”Ökade flyktingströmmar” anser Södertälje kommun att det är bra om Södertörns brandförsvarsförbund kommenterar illegala och tillfälliga bosättningar/tältläger och sitt förebyggande arbete mot dessa.

I samma kapitel benämns "Social oro" som en rubrik inom området framtida risker. Detta bör bytas ut då det är missvisande och framstår som att hela samhället är i oro vilket inte stämmer, då det är ett fåtal människor som begår brottsliga handlingar som delvis riktar sig mot räddningstjänst och polis. Södertälje kommun anser även att den rubrik som väljs endast ska beskriva de situationer som räddningstjänsten kan möta istället för ett allmänt resonemang om detta. Vidare tycker vi att det är bra att Södertörns brandförsvarsförbund i kapitel fem under området "Var ska vi vara 2019?" har tankar kring hur man ska arbeta med att bidra till ett socialt hållbart samhälle och ser sig som en självklar aktör i detta arbete. Det är dock inte tydligt om kapitel fem är ett mål för räddningstjänsten då det framgår som en blandning av analys och teori och vi inte kan reda ut vad som avses. I underrubriken "Viktiga åtgärder för att nå inriktningen" behöver det även tas fram mer konkreta exempel och målformuleringar, istället för ett allmänt resonemang där det inte framgår hur Södertörns brandförsvarsförbund ska arbeta med dessa frågor.

Boel Godner

Kommunstyrelsens ordförande

Handläggare: Kristin Waara
Säkerhetssamordnare
Säkerhetsavdelningen
Telefon (direkt): 08-523 024 77
E-post: Kristin.waara@sodertalje.se

Handlingsprogram 2016–2019

Södertörns brandförsvarsförbund

Södertörns brandförsvarsförbund

Vi på Södertörns brandförsvarsförbund bedriver räddningstjänst för dig som bor i Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö kommun. Dessa kommuner har skapat ett kommunalförbund vilket betyder att de har en gemensam organisation för räddningstjänst. Det är dock viktigt att komma ihåg att vi fortfarande är en del av varje kommun precis som andra förvaltningar i kommunen. Tillsammans med våra medlemskommuner arbetar vi för att skapa ett tryggare och säkrare samhälle. Vår ambition är att leda förändringen och utvecklingen av räddningstjänsten i Sverige.

Vi styrs av en förbundsledning med förtroendevalda politiker från medlemskommunerna. Ledningen fastställer våra inriktningar och mål, men brandchefen är genom delegation utsedd att leda vårt dagliga arbete.

Vi består av cirka 550 medarbetare och täcker ett område med cirka 600 000 kommuninvånare. Totalt har vi 21 brandstationer fördelat på 9 heltidsstationer, 3 deltidstationer och 9 brandvärn. Med heltidsstation menas att personal finns i beredskap dygnet runt, året runt. De har 90 sekunder på sig från att lar-

met går till att de ska vara på väg till olyckan. På deltidstationer har personalen vanligtvis ett ordinarie arbete hos en annan arbetsgivare, men måste inställa sig inom en viss tid när larmet går. Ett brandvärn är en frivillig brandstyrka där de som har möjlighet åker på larm. De har inget krav på sig att lämna stationen inom en viss tid. Brandvärnen är en värdefull resurs då de är den enda räddningsstyrkan som snabbt finns att tillgå på platser som ligger långt bort från tätorterna.

Vi driver Räddningscentralen Stockholms län med Brandkåren Attunda som samverkanspartner. Räddningscentralen är en larm- och ledningscentral för räddningstjänsten i 16 kommuner; Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Knivsta, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Sigtuna, Sollentuna, Södertälje, Tyresö, Upplands-Bro och Upplands Väsby.

Räddningscentralen tar emot larmsamtal och larmar ut våra styrkor. De utför också kommunala säkerhetstjänster till ett antal kommuner och kommunala bolag, såsom bevakning, tillträdesbegränsningar, väktartjänster, larm, aktivering av krisledning och personlarm.

Tillsammans med våra kommuner arbetar vi med ett helhetstänk för att uppnå en så god service som möjligt till dig och andra som befinner sig i våra kommuner. Genom aktiv omvärldsbevakning och tekniska system arbetar vi både förebyggande och vid akuta händelser. Du kan via telefon eller mail nå oss dygnet runt, året om, för att få hjälp.

Varför ett handlingsprogram?

Kommunen ska upprätta ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet samt ett handlingsprogram för räddningstjänst. Eftersom vi har fått i uppdrag att bedriva räddningstjänst i våra medlemskommuner är det vi som skriver handlingsprogrammet. Vi har valt att skriva ett handlingsprogram som omfattar båda dessa verksamheter, då i stort sett all vår personal arbetar så.

För att samhället ska bli säkrare och tryggare behöver vi alla samarbeta - privatpersoner, företag, myndigheter och brandförsvaret. Vi vill att färre ska dö vid olyckor, färre ska skadas och mindre egendom och miljö ska förstöras. Handlingsprogrammet visar vad lagen kräver från alla parter men beskriver även vår verksamhet under perioden 2016-2019.

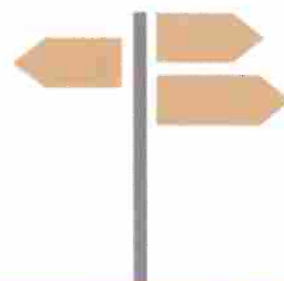
Vi vill också visa på hur vi kan hjälpa andra förvaltningar och myndigheter i deras roll i det förebyggande arbetet.

Handlingsprogrammet har en lång livslängd, och därför redovisas endast övergripande inriktningar och verksamhetsbeskrivningar då detaljer snabbt kan bli inaktuella. För att nå inriktningarna krävs prestationer både av dig och av oss men också av andra aktörer i samhället. Inriktningarna bryts sedan ned till detaljerade mål som återfinns i vår verksamhetsplan.

Geografiskt områdesansvar

Det är kommunerna som ska initiera ett samarbete i den olycks- och skadeförebyggande verksamheten med syfte att åstadkomma samsyn i arbetet med trygghet och säkerhet. De ska dock inte överta ett ansvar som ligger på någon annan myndighet eller annat organ. Kommunen arbetar med flera områden som kan kopplas till skydd mot olyckor, att samordna arbetet kan därför skapa vinster.

Kommunerna har givit oss uppdraget att förebygga bränder för att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö. Vi ska också förebygga andra olyckor men utan att andras ansvar inskränks. Detta innebär inte att vi ska ta över ansvaret för att förebygga olyckor från någon annan myndighet eller kommun men vi kan hjälpa dem med deras arbete. Det är också vår inriktning då olyckor i samhället kostar stora belopp och genererar mycket personligt lidande.

Sammanfattning från riskanalysen

Inför varje handlingsprogram tar vi fram en riskanalys som beskriver vilka olyckor som har skett i vårt område de senaste fyra åren och som vi vet kommer ske även i framtiden. Den beskriver även vad vi tror kommer att hända och som vi därmed också måste kunna hantera. Om du vill läsa riskanalysen i sin helhet kan du hitta den på vår hemsida.

Definitionen av risk är att det är en sammanvägning av sannolikheten för och konsekvensen av en oönskad händelse. Risker och olyckor går att förebygga. Generellt kan sägas att ett flertal tillbud leder till en olycka.

Allvarlig personskada

Olycka med lindriga personskador

Olyckor med materiella skador

Olyckor utan skador (tillbud)

Sevesoanläggningar och farlig verksamhet

Anläggningar som hanterar stora mängder kemikalier vid ett och samma tillfälle kan klassas som Sevesoanläggningar enligt Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Där definieras vilka ämnen och vilka mängder som krävs för att klassas som en Sevesoanläggning, men också att de är skyldiga att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor för människor och miljö.

Anläggningar som bedriver verksamhet som innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön omfattas av skyldigheterna i 2 kap. 4§, Skyldigheter vid farlig verksamhet i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Det är Länsstyrelsen i samråd med kommunen som beslutar vilka anläggningar som ska klassas som farlig verksamhet. Du kan hitta mer information om detta på vår hemsida.

Framtida risker

För att följa samhällets utveckling och möta kommande utmaningar och möjligheter måste vi ständigt bevaka utvecklingen i samhället genom olika samverkanskanaler och samarbetsgrupper. De risker och den utveckling som vi kan förutse är viktiga att ta hänsyn till men vi måste också vara en flexibel organisation som kan hantera de händelser som inte kan förutses.

Åldrande befolkning

En inriktning inom sjukvården är att i större utsträckning omvårda äldre personer i hemmet. Det gör att vi måste arbeta nära omvårdnadsinstanser för att möjliggöra tekniska och organisatoriska åtgärder för att minimera brandriskerna hos de äldre.

Ökade flyktingströmmar

Ökade flyktingströmmar gör att fler tillfälliga och provisoriska boenden kan komma att skapas i medlemskommunerna. Tillsyn och utbildning med anordnarna av dessa boenden samt riktade insatser med information för nytillkomna flyktingar kommer att bli en viktig arbetsuppgift för oss.

Klimatförändringar

Med klimatförändringarna förutspås större variation i nederbörd med flera intensiva regnperioder som medför höga vattennivåer/-flöden, våtare vintrar och torrare somrar samt förhöjda temperaturer. Detta medför att risken för bland annat översvämningar, skogsbränder, ras och skred samt stora snömängder kommer att öka. Detta måste samhället förbereda sig och planera för. Vi måste ta hänsyn till detta i alla våra arbetsområden, från planprocessen till hanteringen av olyckan.

Social oro

Under senare år har ett antal tillfällen uppstått i länet när så kallad social oro uppstått. Den sociala oron och upploppen som ägt rum i Sverige under 2000-talet har fått stora konsekvenser i samhället: för den enskilda ungdomen inblandad i oroligheterna, för de ungdomar som misstas för att också vara delaktiga, för de boende och arbetande i ett drabbat område och för samhällsaktörer som har ett uppdrag att utföra. I detta sammanhang syftar begreppet social oro på eskalerande destruktiva handlingar som anlagda bränder, skadegörelse, stenkastning, hot och våld mot tjänsteman samt upplopp. En socioekonomiskt utsatt situation i utanförskap, i kombination med en destruktiv gruppgemenskap och något slags bemötande från samhället ger konsekvenser i form av sociala oroligheter och upplopp. För att undvika detta måste vi arbeta för ett socialt hållbart samhälle där vi möter våra medborgare på ett inkluderande sätt.

Terrordåd

De senaste åren har det skett terrordåd både i Sverige och i övriga världen och vi måste därför se till att vi kan hantera sådana händelser. Eftersom det är svårt att veta hur de kan yttra sig måste vi vara förberedda på att klara stora olyckor och kriser som vi inte är vana vid. Det ställer stora krav på hur vi hanterar information, hur vi samverkar med andra och hur vi garanterar säkerheten för egen personal.

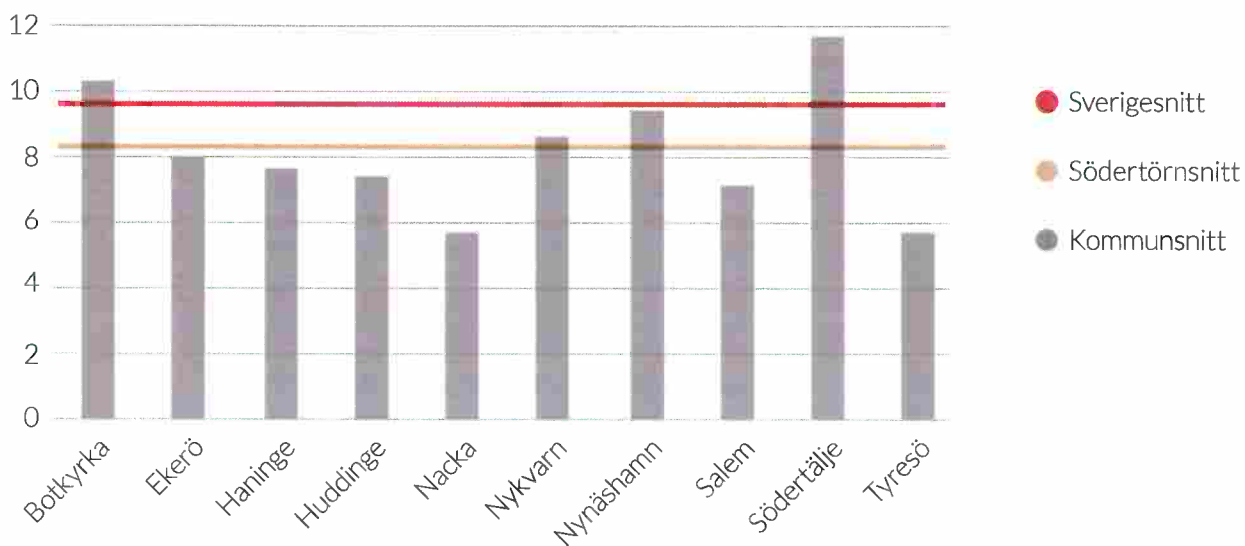

Larmstatistik

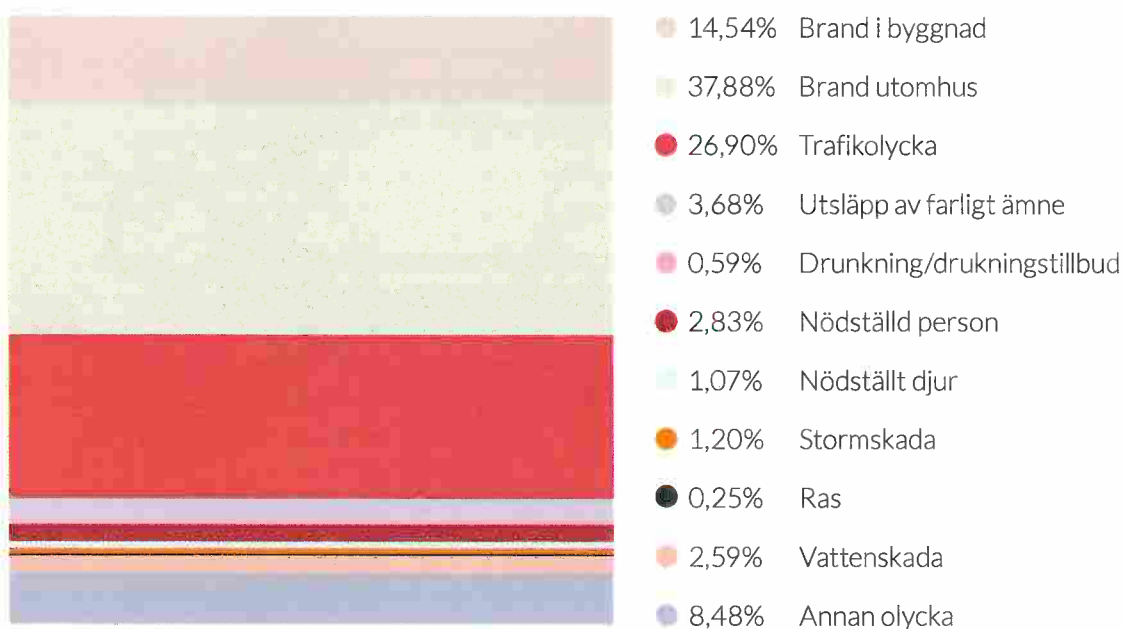
Vi blir larmade på cirka 6500 händelser per år där cirka hälften är olyckor. En tredjedel är larm utan tillbud som till exempel automatlarm och förmodad brand. Resterande del är så kallade övriga ärenden som lyfthjälp och hissöppning. De kommuner som har flest

antal insatser i förhållande till befolkningens mängden är Botkyrka och Södertälje som båda ligger över snittet för hela Sverige. Av olyckorna är den största delen brand utomhus, följt av trafikolycka och brand i byggnad.

Insatser per år och 1000 invånare i Sverige och Södertörns brandförsvarsförbund

Typ av olyckor i Södertörns brandförsvarsförbund 2011-2014

Var ska vi vara 2019?

2019 vill vi kunna visa upp en fortsatt utveckling av samverkan med våra medlemskommuner. Kommunerna ska känna till hur vi kan bidra med mer än det traditionella räddningstjänstarbetet. Vi ska vara en aktiv och involverad part i hela kommunens arbete med skydd mot olyckor.

1

Alla inom vårt område ska leva i en trygg och säker hemmiljö med avseende på brand och andra olyckor

Den egna hemmiljön ska vara en trygg och säker plats där du inte riskerar att drabbas av olyckor. Ändå måste varje år cirka 230 000 människor uppsöka en akutmottagning efter att ha skadats i eller i närheten av hemmet. Brand i bostad leder till att cirka 100 människor omkommer varje år och cirka 1000 skadas allvarligt. I vårt område sker en stor majoritet av dödsbränderna i bostaden och cirka två tredjedelar av våra insatser till brand i byggnad sker i bostäder. Vi möter människor varje dag och har därmed stora möjligheter att identifiera och minska risker för både brand och andra olyckor i hemmiljön.

Viktiga åtgärder för att nå inriktningen:

Under perioden ska vi utveckla arbetet för att nå fler människor i sina hemmiljöer. Inom ramen för detta ingår bland annat hembesök. De utförs i förebyggande syfte där vi knackar dörr för att informera om brandsäkerhet, hjälpa till att kontrollera brandvarnare och se över vilka risker som finns i hemmet. När detta görs är det viktigt att vår information och våra åtgärder är anpassad efter den målgrupp som vi besöker.

Allmänna utrymmen utgör en risk för brand och brandspridning och därför ska vi göra tillsynen i flerbostadshus och radhus. Tillsynen ska omfatta bland annat källare, gemensam-

hetslokaler, trapphus med brandskyddstekniska installationer samt vindars brandbelastning och brandcellsindelning.

Vi ska undersöka hur vi kan skapa ett mer värde av brandskyddskontrollen, till exempel genom att kontrollera brandvarnare, informera om brandskydd och prata om risker i hemmiljön.

När olyckan är framme är det viktigt att du som först upptäcker olyckan kan göra en första insats, därför ska vi utveckla arbetet med att stärka ditt ansvarstagande och skapa förutsättningar för dig att sörja för din egen säkerhet.

Vi ska förbättra vår insatsstatistik så att vi får mer kunskap om hos vem det brinner. På så vis kan vi göra ytterligare åtgärder för att förebygga bränder hos dessa särskilda grupper. Ett forskningsprojekt om bostadsbränder har ökat kunskapen om den problematik som omger bränder i bostadsmiljö. Statistik runt denna olyckstyp ska fortgå och analyseras vidare för att förebygga bostadsbränder mer effektivt.

Samverkan med andra aktörer kan hjälpa oss att nå dem som löper större risk att råka ut för en olyckshändelse. De är ofta redan kända av någon annan förvaltning i kommunen, varför ett samarbete inom kommunen leder till att vi kan bidra till att deras hem blir säkrare.

Hemmiljön har ett visst inbyggt skydd som ska tillåta misstag utan att det medför förödande konsekvenser. Vi anser att detta skydd ska stärkas och ska därför under perioden påverka myndigheter att ändra lagar och regler som styr det byggnadstekniska brandskyddet i hemmiljö.

Med denna inriktning ska vi minska antalet bostadsbränder och brand i byggnad. Vi tror också att vi på detta sätt kan minska risken med att allt fler äldre vårdas i hemmet samt risken med tillfälliga boenden på grund av ökade flyktingströmmar.

3

Vi ska minimera miljöpåverkan inom vår verksamhet

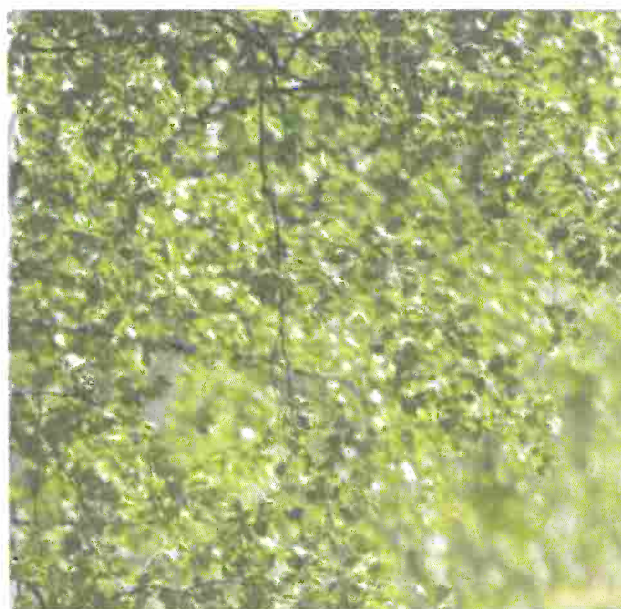
Som organisation strävar vi efter att minimera miljöpåverkan både i det vardagliga arbetet och under räddningsinsatser. Under perioden ska vi miljöcertifiera oss, vilket betyder att vi kontinuerligt ska se över våra miljörisker och försöka minimera dem. Vid olyckor påverkas miljön på olika sätt, det kan vara genom olyckans art där farliga ämnen läcker ut eller genom räddningsarbetet där kemiska medel måste användas. På 19 procent av våra insatser kan vi konstatera uppenbara miljöskador. Miljöpåverkan ska alltid beaktas och skador undvikas i den mån det går.

Viktiga åtgärder för att nå inriktningen:

Vi ska öka **medvetenheten** och kompetensen om miljöskador inom den egna organisationen. Detta görs genom att integrera miljöpåverkan i övningar och utbildningar, se över rutiner för hur insatser genomförs utifrån ett miljöperspektiv samt förändra taktik och teknik. Utöver det ska våra vardagliga rutiner utredas och ändras för att minimera miljöskador.

Stora utsläpp av farliga ämnen kan komma att påverka miljön utanför förbundets gränser, därför ska vi utöka samverkan med andra brandförsvaret och aktörer i regionen med syfte att synliggöra risker och förebygga skador på miljön.

Med denna inriktning bidrar vi till ett mer ekologiskt hållbart samhälle och minskar risken för att skyddsvärda miljöer ska bli förorenade.

5

Vi ska bidra till ett socialt hållbart samhälle

Ett socialt hållbart samhälle tillgodoser medborgarnas grundläggande behov, rättigheter och utveckling. Genom goda livsvillkor skapas tillit, trygghet och stolthet för det egna bostadsområdet och för samhället i övrigt. Ett samhälle där det finns stora skillnader i människors livsvillkor kan medföra risk för social oro. Vi vill bidra och verka för ett samhälle där alla människor känner sig trygga, inkluderade och blir bemötta på ett likvärdigt sätt.

Viktiga åtgärder för att nå inriktningen:

Vi ska fortsätta träffa våra medborgare för att informera om säkerhet och trygghet och för att lära känna olika grupper i samhället. Under perioden ska detta arbete utökas och samverkan med andra aktörer ske i större omfattning för att möta medborgare på nya arenor och under nya förhållanden. Vi ska besöka arrangemang där många människor samlas, såsom fritidsgårdar, skolor, idrottsklubbar och lokala evenemang, med ett målgruppsanpassat budskap.

Vi arbetar aktivt för att vara en arbetsplats som är fri från diskriminering och som ger lika möjligheter för alla, därför strävar vi efter en arbetsplats där olikheter tas tillvara och allas lika värde är självklart. Vi tror att en jämlik arbetsplats och ett jämlikt medborgarbemötande är förutsättningar för att vi ska nå ett tryggt samhälle där alla invånare känner förtroende för oss. När vi möter våra med-

borgare ska vi ha ett fördomsfritt förhållningssätt, för att erbjuda den bästa servicen till den människa vi möter. Vi ska vidareutbilda oss i jämställdhet och likabehandling för att erbjuda våra medborgare ett likvärdigt skydd och på så vis minska känslan av exkludering. Vårt arbete ska genomsyras av ett genus- och jämställdhetsperspektiv, både i det förebyggande arbetet, vid räddningsinsats och i arbetet efter olyckan.

Vi ska samverka med andra aktörer för kunskaps- och informationsutbyte om social hållbarhet. Det krävs att vi kontinuerligt utför omvärldsanalyser för att vara förberedda på olika typer av händelser. När vi har en period med social oro är det viktigt att vi har ett arbetssätt för att åtgärda risker med till exempel placering av bilar och containers. Risker som vi upptäcker i samhället ska meddelas till ansvarig part.

Anlagda container- och fordonsbränder bidrar till en otrygghet i samhället. Att förebygga dessa bränder har positiva effekter på både miljö, egendomskostnader och trygghetsfaktorer. När det gäller bilbränder och brand i container ligger vi mycket högt i förhållande till rikssnittet. Enligt polisen är en klar majoritet, över 90 procent rubricerade som brott, vi ska fortsätta analysera dessa bränder för att kunna koppla dem till specifika platser, tidpunkter eller orsaker. Kommunerna ska informeras om vilka platser som är mest drabbade och förslag på åtgärder ska presenteras.

Vi ska undersöka vilka koncept som finns för att öka utbytet mellan ungdomar och vår personal och hur vi kan använda oss av dessa i vår verksamhet.

Förutom att vi genom denna inriktning kan lära oss mer om våra målgrupper och öka förtroendet för oss i samhället tror vi också att vi kan minska antalet anlagda bränder utomhus och därmed öka tryggheten i samhället. Vid social oro kan det finnas en riskbild mot oss vilket leder till att vi blir begränsade i att utföra vårt uppdrag, för att kunna hjälpa våra medborgare på bästa sätt måste vi därför skapa ett mer socialt hållbart samhälle.

Olyckan – före, under och efter

Olycka

Att hantera en olycka kan delas in i faserna före, under och efter händelsen. Hanteringen av olyckan börjar redan före den har inträffat genom att rätt förutsättningar finns för att hantera konsekvenserna. Under själva hanteringen så krävs en organisation som ger en snabb och effektiv respons. Efter olyckan krävs en hantering av de drabbade som skapar trygghet och förebyggande av en upprepning av olyckor. Vi har valt att dela in vårt handlingsprogram enligt denna uppdelning men vi vill också tydliggöra vilket ditt ansvar är i olyckans alla skeden samt vilken roll övriga kommunen har.

Vad gör vi?

Eftersom vi har som uppgift att värna om våra medborgares trygghet och säkerhet arbetar vi på olika sätt med att förebygga olyckor. Utöver det måste vi också vara förberedda på att hantera olyckor som kan ske i våra kommuner.

Tillsyn

Ett sätt att stärka tryggheten för våra medborgare är att vi gör tillsyn på olika verksamheter i kommunen och ser över brandskyddet. Tillsynen innefattar kontroll av att brandskyddet har en tillfredställande nivå där verksamhetens risker balanseras av tillräckliga skyddssystem, kunskap och ordningsregler. Utifrån en anläggnings risker väljer vi var vi gör tillsyn och med vilket intervall vi återkommer. En tillsyn kan resultera i förelägganden om brandskyddet är för dåligt i förhållande till de risker som finns. Tillsynen är också en möjlighet för oss att informera om förebyggande åtgärder och tips för att ytterligare öka säkerheten.

Vi medverkar även vid så kallade kvällstillsyner tillsammans med socialförvaltningen, polisen och skatteverket. Vid dessa tillfällen kommer vi ut oannonserat till verksamheter där det bedrivs offentlig tillställning, exempelvis nattklubbar och restauranger. Då kontrollerar vi i huvudsak att lokalen är lämplig för den aktuella verksamheten ur ett brandskyddsperspektiv.

Vi genomför också tillsyn av verksamheter där brandfarliga och explosiva varor hanteras i tillståndspliktig mängd. Då kontrollerar vi att Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor följs. Vid behov kan tillsyn även ske av verksamheter där hanteringen inte kräver tillstånd.

I verksamheter som hanterar stora mängder kemikalier utför Länsstyrelsen tillsyn enligt Sevesolagstiftningen. Vi medverkar på denna tillsyn som sakkunniga i brand men också för att informera Länsstyrelsen om vilken för-

måga vi har att hantera olyckor på objektet och hur vi informerar allmänheten om vilka risker verksamheten innebär. Verksamheter som klassas som farlig verksamhet enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor utför vi själva tillsyn på.

Rengöring av fasta förbränningsanordningar

Rengöring (sotning) syftar till att förebygga brand. Kommunen ansvarar för all sotning men har anlitat sex entreprenörer som utför tjänsten. Vi kontrollerar att dessa utför sotning och tillhörande tjänster korrekt. Om du vill sota själv hemma hos dig måste du ansöka om det via en särskild blankett som finns att ladda ner från vår hemsida.

Tidsfrister för rengöring fastställs av vår direktion. Fristerna tas fram med hänsyn till sotbildning, bränsle, typ av anläggning samt energibehov med hänsyn till klimatförhållanden och bebyggelsestruktur.

Brandskyddskontroll

Brandskyddskontrollen syftar till att upptäcka fel och brister i den fasta förbränningsanordningen för att förebygga skador på människor, egendom och miljö till följd av brand. Brandskyddskontroll utförs av vår personal i kommunerna Botkyrka, Ekerö, Haninge, Nacka, Nykvarn, Salem och Södertälje. I Huddinge, Nynäshamn och Tyresö sköts brandskyddskontrollerna av sotningsdistrikten.

De personer som utför brandskyddskontroll ska uppfylla kompetenskrav enligt föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och ansvarar själva för att upprätthålla sin kompetens. Brandskyddskontrollen får endast utföras av våra brandskyddskontrollanter eller den brandskyddskontrollant som är delegerad av oss.

Vad gör övriga kommunen?

Kommunen har stora möjligheter att förebygga olyckor. Tillsammans med oss och andra aktörer arbetar de för att du ska känna dig trygg och inte drabbas av olyckor.

Tekniska förutsättningar

De miljöer där en olycka inträffar måste vara uppförda och utformade så att konsekvenserna av en olycka minimeras, i den mån riskerna är kända. Till exempel är brandcellsgränser avgörande för att kunna begränsa en brand. Det är viktigt att byggnader och anläggningar konstrueras på ett korrekt sätt och inbyggda brandbegränsningar fungerar. Brandvattenförsörjning är ett annat exempel på viktiga tekniska förutsättningar för våra möjligheter till en effektiv insats. Kommunerna ser till att brandpostnätet är väl utbyggt och utformat i samråd med oss. Andra exempel på viktiga tekniska förutsättningar är räddningsvägar, rökluckor, sprinkler och rätt installerade värmekällor.

Identifiering av risker

Vissa grupper i samhället löper större risk att råka ut för en olycka. För att hitta dessa personer är ett nära samarbete mellan oss och kommunens övriga verksamheter en förutsättning. Att komma i kontakt med dessa individer ökar möjligheten att förbättra deras levnadsmiljö och stärka deras säkerhet. En situation med en åldrande befolkning och en ökad hemvård kan medföra ökade risker i hemmet. Ökade flyktingströmmar för med sig snabbt upprättade och tillfälliga bostäder och verksamheter. Det är viktigt att kommunen ser till att säkerheten i dessa miljöer uppfyller en grundläggande säkerhetsnivå. Vi är en viktig samarbetspartner i detta arbete.

Underlag till brandförsvaret

Tillgång till rätt information är avgörande för att upprätthålla en god förmåga att hantera en händelse. För att veta var och hur åtgärder ska sättas in krävs goda underlag i form av bland annat ritningar och ägarinformation. Ett nära samarbete med våra medlemskommuner, länsstyrelse och lantmäterier är viktigt för att erhålla ritningar och kartor samt för att identifiera rätt åtgärder för att skydda byggnader och miljö.

Vad gör vi?

Under en olycka krävs det mycket av oss. Den riskanalys som ligger till grund för handlingsprogrammet indikerar vilken operativ förmåga som behövs. Den visar också vilka som löper störst risk att drabbas av en olycka och vad vi måste vara förberedda på i framtiden. Det arbete vi har gjort före olyckan ska ge en snabbare och mer effektiv respons till de som behöver vår hjälp.

Alarmering

En snabb hantering av olycksförloppet i syfte att avbryta eller begränsa olyckan är viktigt för att minimera konsekvenserna av en olycka och de drabbades lidande. När du ringer 112 tas ditt samtal emot av SOS Alarm som intervjuar dig, under tiden lyssnar vi på samtalet och larmar ut närmsta enhet så snabbt vi misstänker att vår hjälp kan behövas. Det kan vara våra egna räddningsstyrkor men i några kommuner kan vi också aktivera första insatspersoner vid brand eller misstanke om brand. Dessa personer kan komma före oss till platsen och vidta enklare skadebegränsande åtgärder med exempelvis handbrandsläckare. De är också utrustade med radio- och kommunikationssystemet Rakel och kan därmed rapportera till oss hur det ser ut på olycksplatsen. Vid en insats har räddningscentralen den övergripande lägesbilden av händelsen och eventuella samtida händelser i området och kan fördela resurser därefter.

Vi kan också med hjälp av kameraövervakningen skicka kommunens vaktbolag för att träffa personer som uppehåller sig vid fastigheten i ett förebyggande syfte. På så vis kan vi förebygga bränder och olyckor. Vi får även en snabbare larmkedja med stora värden som kan räddas och minskad samhällsstörning.

Kommunikation

För att kommunicera på räddningsinsatser, både med varandra, med räddningscentralen och andra aktörer i samhället använder vi oss av Rakel. Rakel står för radiokommunikation för

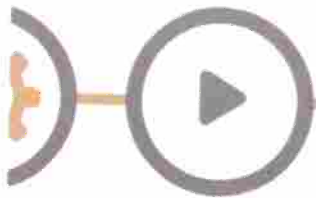
effektiv ledning och är ett landstäckande kommunikationssystem som infördes för att stärka den svenska krisberedskapsförmågan. Rakel är byggt och planerat för att klara krissituationer, det har en egen infrastruktur som klarar tuffa väderförhållanden och det finns dubbla förbindelser i princip överallt. Dessutom är alla växlar och basstationer utrustade med reservkraft vilket gör att Rakel är tåligt vid elavbrott. Våra Rakelmobiler är programmerade med ett stort antal olika talgrupper. Varje talgrupp innehåller de personer, funktioner, som behöver samverka i en viss fråga vilket gör att olika enheter snabbt kan komma i kontakt med varandra. Till exempel kan vi kommunicera med polis och ambulans på väg till och under en insats.

Ledning

För att genomföra en effektiv och korrekt hantering av olyckor krävs en rätt utformad ledningsorganisation. Vi har ett system med flera ledningsnivåer som formas efter det behov som olyckans hantering kräver. Olyckans komplexitet, mängden personal som hanterar olyckan, behovet av att samverka med andra aktörer samt att minimera påverkan på samhället är några av de faktorer som styr hur ledningsorganisationen byggs upp. Vår ambition är att behålla den högre ledningen under så lång tid som möjligt. Detta för att inte tappa initiativ och behålla den inriktning och de helhetsbeslut som är fattade.

Insatsförmåga

En snabb hantering av olyckan är avgörande, därför lägger vi stor vikt vid att få närmiljön att agera. Den drabbade själv, grannar och förbipasserande är de som har möjlighet att genomföra en första insats och kan på så vis påverka konsekvenserna av olyckan. Vissa kommuner har också första insatspersoner som kan vara snabbt på plats och göra enklare skadeavhjälpan åtgärder. När denna första insats inte lyckas eller behöver kompletteras så finns våra resurser tillgängliga för uppgiften.

I Stockholms län finns även en gemensam organisation för kemikalieolyckor. Organisationen bygger på ett gemensamt handlings-sätt, kunskapsorientering och strategisk utlokalisering av olika resurser och kompetenser för händelser med kemikalieinslag. I avtalet om gemensam kemorganisation avtalas även om att vi ska ha skyttar för punktering av gasflaskor som en länsresurs. Vi har också avtal med Storstockholms brandförsvaret om att använda deras resurser för vattendykning. Utöver det har vi läns-gemensamma resurser vad gäller tung räddning, räddningsklättring, djurlivräddning och skogsbrand. Vi har också en extra container som innehåller luftpaket för insatser som innefattar omfattande rökdykning, samt en container med extra material för släckinsatser. För landstinget driftar vi en saneringscontainer för kemikalieolyckor samt en katastrofenhet med sjukvårdstält, filter och bårar.

Nynas AB i Nynäshamn har en egen industribrandkår som vi samverkar med, vid räddningsinsatser både inom och utanför Nynas verksamhetsområde, de kan även larmas av vår räddningscentral. Samverkan gäller både för materiel och personal vid insatser som betecknas som kommunal räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Utöver en utvecklad och öppen samverkan på olycksplatsen så finns Samverkan Stockholmsregionen som är en funktion som sammankallar flertalet myndigheter och organisationer för att underlätta samverkan. Denna samverkan sker på mer övergripande och strategisk nivå, ofta mellan olika ledningscentraler eller motsvarande. Vi är en naturlig samarbetspartner inom samverkansfunktionen och medverkar i flera olika forum för att utveckla och förbättra den.

Med Sörmlandskustens räddningstjänst och Strängnäs kommun finns avtal om att vår räddningscentral kan larma ut deras stationer vid larm.

Om vår egen räddningscentral skulle drabbas av teknikbortfall finns avtal med andra räddningscentraler för att de ska ta över driften, så kallade sekundärcentraler.

Uppdrag utöver räddningstjänst

Via avtal och överenskommelser bedrivs flertalet andra uppdrag.

- **Vi larmas vid sjukvårdsfall** där vi påbörjar och hjälper ambulansen med hjärt- och lung-räddning. Det medför en snabbare respons för den drabbade.
- **Vi utför akut omhändertagande** av självmordsbenägen person. Vi söker efter personen och försöka tala denne tillrätta tillsammans med polis och ambulans.
- **Vi assisterar ambulans** till farbar väg.
- **Vid olyckor på väg och järnväg sanerar** vi vägbanan samt tåg och tåganläggning.
- **Automatiska brandlarm** är en servicetjänst där vi kontrollerar orsaken till larmet.
- **Vi utför akut restvärde** efter en brand eller olycka. Det innebär att vi gör åtgärder för en torr och rökfri miljö på och i sannolikt försäkrade byggnader.

Om en person eller organisation söker vår hjälp ska vi hjälpa till, oavsett om det finns avtal eller överenskommelser, om det är möjligt utifrån kompetens och tillgängliga resurser.

Efter olyckan

För att verka på bästa sätt gentemot kommuninvånarna är det viktigt att fortsätta arbetet även efter att en olycka inträffat. För att bli bättre måste vi lära oss av de insatser vi genomför och finnas till för de drabbade om frågor dyker upp i efterhand.

Vad gör du?

Om du råkar ut för en olycka är det troligt att frågor dyker upp i efterhand. Du får gärna vända dig till oss med dessa frågor. Du finner kontaktuppgifter till oss på vår hemsida eller via kommunens växel.

När en olycka inträffat är det också viktigt att du frågar dig själv vad du kan göra för att det inte ska inträffa något liknande igen. Använder du cykelhjälm? Testar du dina brandvarnare regelbundet? Har du handbrandsläckare hemma? Vet du var närmsta utrymningsväg finns på din arbetsplats? Efter att en olycka inträffat är det viktigt att det förebyggande arbetet fortsätter för att kedjan ska bli så stark som möjligt.

Hur mår du?
Kan det brinna igen?

Varför får du inte komma in i din lägenhet?
Vad hände egentligen?

Kan du inte bo kvar?
Behöver du kontakta försäkringsbolaget?

Hamnområden och dess gränser i vatten

Vi ansvarar för de räddningsinsatser som behöver genomföras inom kommunen och som inte faller under det statliga räddningstjänstansvaret. Inom ett hamnområde har vi ansvar för all räddningstjänst, men utanför har vi enbart ansvar för egenomsräddning. Staten har ansvaret för sjöräddning och miljöräddning till sjöss med undantag för vattendrag, kanaler och hamnar. De har också ansvaret för räddningstjänsten i Väneren, Vättern och Mälaren. För havet, Väneren, Vättern och Mälaren går gränsen mellan statligt och kommunalt ansvar i strandlinjen. Övriga gränser kan du se på följande sidor.

Hamnområde Södertälje hamn

Södertälje kommun

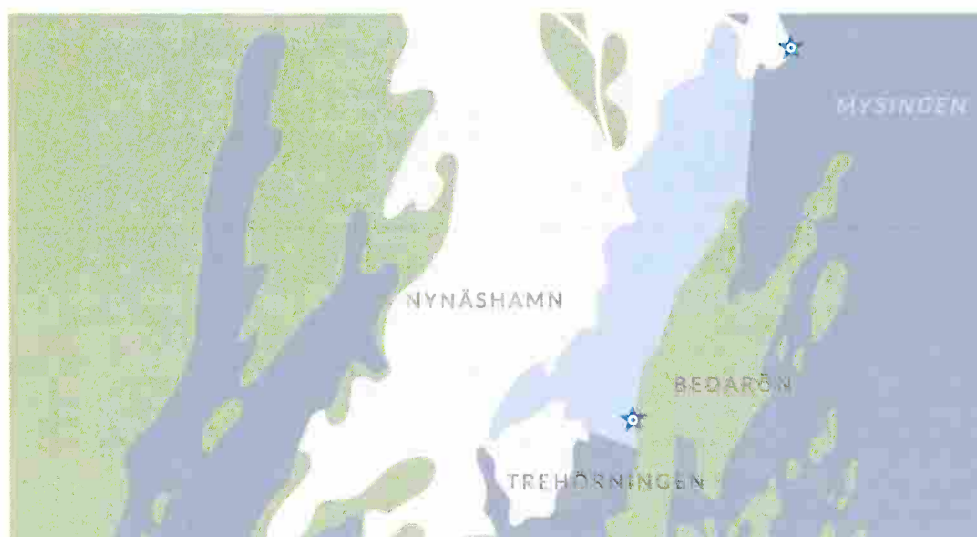
Det kommunala ansvarsområdet för räddningstjänst begränsas i norr av en begränsningslinje vid ön Fläsket och i söder vid Halls holme. Vattnet däremellan inklusive kanalen och Maren är kommunalt ansvarsområde.

Hamnområde Nynäshamn hamn

Nynäshamn kommun

Hamnområdet begränsas i norr av Brunnsviks holmes med en linje från dess södra spets till norra spetsen av Bedarön. I söder ges begränsningslinjen av Trehörningen med en linje från dess östra spets till Bedarön.

Södertörns brandförsvärsförbund

Adress: Mogårdsvägen 2, 143 43 Vårby

Telefon: 08-721 22 00

E-post: brandforsvaret@sbf.se

Följ oss gärna på www.sbf.se och [facebook.com/sodertorn](https://www.facebook.com/sodertorn)